

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Vir Apostolicvs seu Vita Et Virtvtes R.P. Alberti
Chanowsky è Societate Iesu in Provincia Boëmiae**

Tanner, Jan

Coloniæ Agrippinæ, 1660

Caput. XI. Humilitas Patris Chanovvsky.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50633](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50633)

ex suis Eucharisticis Boëmicis de venerabili Sacramento adjunxit:

Denique ardenti ac incomparabili hoc suo zelo, lucratus est Deo animas innumera- biles, quas hæresi, sceleribusque ereptas fide orthodoxâ, & pietate ac virtutibus imbuit in locis plurimis, præsertim VVISO- wecij, alijsque locis per Moraviam, tam in Vngaria, ac demum in Boëmia Taborij, ubi primus omnium catechesin Catholicam publicè etiam per plateas explicuit Clatto- viæ, totoque districtu Prachensi, alijsq; ad- jacentibus: quæ tamen loca omnia zelum ejus non capiebant, auditus siquidem non rarò est cupere, quin & sperare, verbum DEI & jam per Turciam se quandoque disseminaturum.

CAPUT XI.

Humilitas Patris Chanovvsky.

NOverat P. ALBERTUS Deum Opt. Max. velle solum habere laudem ac gloriam omnis boni operis ac fructus, præsertim, qui ex animarum conversione colligitur; priusquamque esse viri Apostolici

vir-

virtutem Humilitatem, adeo, ut frustra laboraret, frustra que à Deo opem ac successum bonum expectet is, qui vilitatem & imbecillitatem suam non habet ob oculos semper propositam.

Huic ergo virtuti se se addixerat ille penitus ex corde. Etsi autem quæ dicta sunt hæctenus quæque dicentur adhuc, fere mera quædam ac profundissima humilitas esse videantur; non abs re tamen fuerit de virtute hac agere specialiter, quæ in eo fuit planè specialis.

Nullam ille videbatur penitus frigidius illius verbi: *quid dicent homines?* habere rationem, nec erubescere vitam pauperem & contemtibilem agere in conspectu omnium, esseque vili in oculis mundi; nec verecundabatur inter vilissimos hominum, interque mendicabula plerumque versari; cum eis per plateas eundo pia canere, aut mendici instar onustus sarcina per frequentissima civitatum loca adeo & per pontem Pragensem ambulare; nihil erat denique ad Dei obsequium, zelumque animarum pertinens, cuius eum coram quocumque perficiendi puderet. In confessa quorūcunque etiam ignotorum nobilium, ipse si res patiebatur pias cantiones aliis primus

mus præcinebat & inchoabat generosissimè; iannās & opprobria per castella & oppida tollerabat animosè & hilarissimè; honores quasi rē valde abominabilē fugiebat.

Curribus, ut dictum est, nolebat vehi: si tamen plaustrum vilissimum rusticorum, præsertim à fimo & luto foedatum, sordibusque vehendis destinatum, à hīs aut vaccis tractum, atque in civitatem vel celebre aliquod oppidum iturum nactus fuisset, tale ultro conscendebat, eoque se per fora media, etiam Pragæ, quasi in triumpho de vehi curabat:

Vultu suo ad modestissimam quandam submissionem semper composito, Angelicam præferrebat suavitatem; à qua mores reliqui, gestusque decori non discrepabant; & quamvis faciem semper servaret cum gravitate affabilem, ac serenam, & quodammodo ad risum compositam; ridebat tamen tam raro, ut quoties id accidisset, miraculum accidisse familiares eius per iocum affirmarent.

Voce utebatur plane submissâ, ac tenerimâ, & cuiusdam quasi dulcissimæ humanitatis plenissimâ: ut quisquis vel semel ei collocutus fuisset, agere cum illo frequentissimè ac familiarissimè peroptaret.

F

Ne-

Nepomytensem parochum, apud quem peccata sua non raro pro sacrae confessionis tribunali expiabat, solebat post peractam confessionem osculari. Sinebat quandoque pedes suos morbidos ab aliquo dicti Parochi famulo aqua tepida lavari: ut tamen ad id obsequium admitteret ipsum Parochum quamvis multum obsecrantem, nunquam potuit exorari.

Capillum gestabat brevissimum: & ad pellem usque attonsum, eumque succrescentem, statim per quemvis proximum rusticum iubebat abscindi.

Nunquam sinebat aut pedes tibialibus, aut ulla vestimentorum parte se se ab ullo exui, ut nec a famulari illo puero itinerum suorum comite.

In Dominorum, praesertim sibi non admodum familiari usu cognitorum convivijs, aut ubi locus, sanctis super mensam sermonibus non esset; postquam ex obvio & vicinissimo in mensa ferculo tantum comedit, quantum sat ei videbatur, non expectato fine prandij. orbem suum compositum una, altera vero manu sedile, cui insederat, arripiens, nec petita venia, demisso capite surgebat a mensa, ac rebus illis sepositis, rursus ante mensam consistens

stans

stans in omnium oculis, manus pijsissime
complicatis Deo pro percepta refectione
agebat gratias; & quantumcunque rogæ-
retur, ad convivas non redibat; sed satis se
comedisse affirmans, & necessitatem rusti-
cellorum in catechesi erudiendorum præ-
tendens ad pueros rusticosque suos abibat
omnio exorabilis.

Si quando rustici, quorum mensas am-
biebat, paupertatem suam excusarent pe-
tebat ab illis farinæ, salisque modicum, eo-
que in aqua decocto vescebatur. Fiebat
nonnunquam, ut dum pagos obeundo ca-
sam quampiam calidum aliquod edulium
vacuo stomacho largiturus subiret nullum
mortalium præter infantulos, aut puellam
aliquam si inveniret, sed parandis
edulijs hi ipsi sufficiebant: ollam enim à
puellula impetratam implebat aquâ, igni
apponebat, tritum iniecit et panem, salis
aliquantum, atque si habere poterat, butyri
frustillum, vel quidemusmodi superaddebat
junctoque cum puella illa studio pultem
aut jus ventriculo suo à tormentis colicæ
malè discruciato præparabat tanta animi
simplicitate, & demissione, ut matres rusti-
cæ domum reduces, cum senem ac venera-
bilem hunc virum canis nive instar consper-

em
nis
am
lo-
cti
ra-
im
m,
ad
re-
um
us,
llo
um
ad-
vi-
am
vio
um
non
m-
cui
de-
sil-
ali-
ens

sum, moribus Angelum inter infantes reperascere, & artem coquinariam exercere viderent, copiosis præcordi tenerritate lacrymis perfunderentur.

Et verò P. Albertus ita se se teneræ ætati accommodabat, ita parvulorum captabat benevolentiam, ut eos manu ductaret, eos affaretur blandissimè; visuq; erat iucundissimum aspicere illum per compitaperam pomis plenam bajulare, quæ deinde in puerorum ac puellarum cumulo bene meritis dividebat.

In Arcibus & Dominorum habitaculis tam rarus nisi necessitate aut fructu animarum exigente manebat per noctem, ut meminert homines, qui Breznicij toto sexennio habitaverant eum, quamvis sæpissimè eò accederet, nec semel ad Arcem pernoctandi gratiâ divertisse, sed in cuiusdam tabellionis prope cæmeterium casa solitum noctes agere.

In hospitij in quibus à via & laboribus doloribusque fessus, sine delectu pernoctabat, ita hnni super stramen temere iuxta puerum itineris sui socium se se proiebat, ut subinde pedes pueri faciem eius contingerent; nihilque esset in strato illo commodi, nihil ordinati.

Chi-

Chirothecæ, quibus ex panno nigro confectis, & pellibus suffultis hieme manus tegebat, non erant more passim usitato, in quinque digitorum formam dispersitæ, sed quales sunt usitatæ rusticis, In quibus solus pollex prominet, seorsim, reliquis quatuor digitis uno comprehensis involucre.

In Collegio Clatoviensi, si quid ei præstissent nostrates commodi, ut si tibia, aut vestem à pluvia madidam exsiccassent, aut interiora vestimenta variassent nullum faciebat finem gratiarum, quasi illa collata forent mendico vilissimo, ita se se iudicabat omnibus hisce obsequijs penitus indignum unde & in fortis ultimæ cubiculum quoties ad collegium venerat se se recipiebat.

Donabant ei viri nobiles, alijs eius familiares nonnunquam aliquot anseres, quos ille admirabili profectò rarissimæ humilitatis exemplo ad Societatis Iesu Collegia aliquando Clatoviam per tria plurave, aliquando etiam Pragam per duodecim & tredecim milliaria Germanica pellebat, nihil moratus, quò coram occurrentibus per tantum viæ spatium notis ignotisque viatoribus, mille habiturus esset occasiones erubescendi, molestiamq; toleraturus non exi-

quam, dum & passu tam lento auferes illos ei qui, & subinde eos á tramite devios colligere, subinde iis pascendis subsistere, ac demum noctu in diversorio clamores strepitumque eorum pati cogere.

Multicognati, multique alii, quin & Religiosi aliqui hanc tantam eius abiectionem reprehendebant; & quod, etiam dum Pragensi ad S. Bartholomæum Convictui Regens præfideret in toga incederet valde atrita ac semilacera aut certe è panno rudissimo, villisque pleno confecta, vitio illi dabant, eumque publicè obiurgabant: quas tamen ipsas erubescendi, honoremque proprium conculcandi occasiones avidus ipse placidissimè amplectebatur. Patrus eius Boëniæ subcamerarius ei tanquam probum obiecerat aliquando, quod tam abjecto vivendi modo profapæ suæ esset dedecori; sed hoc ab eo responsum religioso ioco aspersum retulit: *nihil ó Domine Patruè hoc interest: ego dedecori, sed Dominatio vestra vitissim suo vivendi modo erit profapæ nostræ honori.*

Mo b' articularis vehementiâ in lectum abjectus, & digitorum privatus ulu, cum aliorum manibus cibum caperet & potum læpiusque eveniret, ut frustis esculentorum de-

deciduis conspergeretur, aut potu perfunderetur, nullam tamen vel tenuissimam visus est impatientis animi umbram unquam præ se tulisse, sed mitissimi instar Agnelli semper dulcissimus permanebat.

Si quando, dum Clatoviæ adesset, Drama quodpiam à Societatis nostræ hominibus populo conringeret exhiberi, operam & ipse suam conferebat, puerosque vestitu comico diligenter exornabat. Quin eo submissionis animus illius processerat, ut dum in pagis ac oppidis sua & ipse dramata induceret, si interea rusticello in scenam inducto hæsitaret memoria, nec is ea, quæ oportuit verba sciret proferre ad populum, ipse pueri prædibat loco ejusque suppleturus vices, palam dicebat ad populum verba illa, quæ puero recitanda commiserat, atque hoc & hoc rusticellum illum dicere debuisse, dicereque voluisse addebat longè majori consecuto ad pietatem in spectatoribus animorum motu, quam si scena errore omni caruisset.

CAPUT XII.

Paupertas Patris Chanovvsky.

Mater humilitatis paupertas est, adeoque cuius animum tantopere
 F 4 occupa-